

T.B.M.M.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM BAKANLIĞI
Grup Başkanlığı
Tarih: 1.12.2010
Sayı: 430

10/1008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Akdeniz Bölgesi'nde nehirler üstüne kurulan ve kurulması planlanan "Hidroelektrik Santralleri (HES)"nin çevreye verdiği zararların ve bu HES'lere verilen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporlarının ne kadar sağlıklı olduğunun araştırılması ve bu konuda alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98'inci, T.B.M.M. İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca "Meclis Araştırması" açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1. TAYFUR SÜNER - ANTALYA
2. ALİ RIZA ÖZTÜRK - MERSİN
3. OSMAN KAPTAN - ANTALYA
4. ERGÜN AYDOĞAN - BALIKESİR
5. SACİD YILDIZ - İSTANBUL
6. ENGİN ALTAY - SİNOP
7. ALİ ARSLAN - MUĞLA
8. ÇETİN SOYSAL - İSTANBUL
9. DURDU ÖZBOLAT - KAHRAMANMARAŞ
10. RAMAZAN KERİM ÖZKAN - BURDUR
11. ALİ OKSAL - MERSİN
12. AHMET KÜÇÜK - ÇANAKKALE
13. MEHMET ALİ ÖZPOLAT - İSTANBUL
14. ALİ RIZA ERTEMÜR - DENİZLİ
15. ABDULAZİZ YAZAR - HATAY
16. BÜLENT BARATALI - İZMİR
17. RASİM ÇAKIR - EDİRNE
18. MEVLÜT COŞKUNER - ISPARTA
19. TANSEL BARIŞ - KIRKLARELİ
20. TEKİN BİNGÖL - ANKARA
21. HÜSEYİN ÜNSAL - AMASYA
22. HÜSNÜ ÇÖLLÜ - ANTALYA
23. HULUSİ GÜVEL - ADANA
24. ATILA EMEK - ANTALYA
25. GÖKHAN DURGUN - HATAY
26. ENSAR ÖĞÜT - ARDAHAN
27. HALİL ÜNLÜTEPE - AFYONKARAHİSAR
28. RAHMİ GÜNER - ORDU
29. BİLGİN PAÇARIZ - EDİRNE
30. ŞEVKET KÖSE - ADIYAMAN
31. NEVİN GAYE ERBATUR - ADANA

GEREKÇE :

Ülkemizin doğal kaynaklarını; bilimi dikkate almadan, doğa hakkını korumadan ve gelecek kuşakların haklarını gözetmeden planlayan AKP Hükümeti Antalya, Isparta ve Burdur'un tüm derelerini Hidroelektrik Santraller (HES) için planlayarak bölgenin idam kararına imza atmaktadır. Tüm Türkiye'de toplam 1600, Akdeniz Bölgesinde 225, Antalya'da 59, Isparta'da 56 ve de Burdur'da da onlarca derelerin üzerine HES planlayan AKP Hükümeti, doğaya verdiği değeri bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Dünyanın her yerinde amacı elektrik enerjisi üretmek olan HES'ler, ülkemizde bu amaçla yapılmamaktadır. Gelecekte enerji üretmekten çok, küresel ısınmayla birlikte daha da değerlenecek olan suyun pazarlanma konusu, yapımcı şirketlerin iştahını kabartmaktadır. Günümüzde ve gelecekte doğru kullanılmazsa 'petrol kavgalarının' yerini 'su kavgalarının' alacağı artık herkesçe tahmin edilmektedir. Bu da, enerjinin bahane edilerek derelerimizin birer birer satılması demektir. Burada, hidrolik santral yapıp işletecek olan şirketlerin, baraj göllerindeki suyun kullanım hakkını tümüyle ele geçirecek olması talihsiz bir uygulamadır.

HES'in planlandığı el değmemiş tüm vadiler ve dereler tahrip olacaktır. Yapılan santrallerle derelerin suyu alınacak ve suyla beslenen o bölgedeki tüm ekosistem susuz kalacak, tahribatın boyutu akıl almaz noktalara ulaşacak; çevredeki tüm canlılar, tarım alanları, yeraltı suları ve doğadaki tüm döngü bu tahribattan etkilenecektir. HES'lerin zararları bunlarla da sınırlı değildir. Tarımsal üretimin iki ana değerinden biri toprak, diğeri ise sudur. Yapılacak olan HES'ler bu iki değeri de etkileyecektir. Özellikle Akdeniz Bölgesi ve Göller Yöresinde görülen derin susuzluk çok kısa bir zaman sonra telafisi mümkün olmayan bir şekilde ortaya çıkacaktır. Biyoçeşitliliğe ve flora çeşitliliğine de olumsuz etkisi olacaktır. Özellikle endemik kaynağı olan Batı Toros'ların tüm derelerinin bu ilkeler gözetilmeden planladığı ortadadır. Özellikle uluslar arası kuş göç yolları üzerinde bulunan ülkemiz, risk altındaki birçok türleri barındırmaktadır. Yapılacak HES'lerin gölleri ve akarsuları yok edecek ya da en aza indirecek olması yaban yaşama vurulabilecek en büyük darbe olacaktır.

Tüm bunlarla birlikte, kurulan ve kurulması planlanan HES'ler için yapılan araştırmalar, verilen fizibilite ve ÇED raporlarının sağlıklı olmadığı görülen uygulamalarla birlikte gözler önüne serilmiştir. Üstelik 10 kilovat saatin (kwh) altında üretim yapacak olan HES'lerde ÇED

raporu alınması zorunlu değildir. Bu uygulama sonucunda 10 kwh altında HES yapacak olan şirketler, hiçbir kurala bağlı kalmadan, istedikleri gibi çevreyi ve doğayı talan edip, o yörenin ekosistemini bozmaktadırlar. Bunun bir an önce önüne geçilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Sonuç itibariyle hidroelektrik santraller, gerekli araştırmalar titiz bir şekilde yapıldıktan sonra, faydalı yatırımlardır. Bunu özellikle belirtmekte fayda vardır. Ancak bu faydalı yatırımın özel sektörün hizmetine denetimsiz bir şekilde bırakılması yukarıda saydığımız faktörleri getirecek ve maalesef ülkemiz birçok açıdan olumsuz etkilenecektir. Bunun önüne geçebilmek için 10 kwh'ın altında üretim yapacak olan HES'ler için "DSİ İl Müdürlükleri" ile "Çevre ve Orman Bankalığı İl Müdürlükleri"nin koordineli biçimde çalışarak, üretim yapılacak yerin seçimi, bu yörenin çevre düzenlemesi ve üretimin kaç kwh olacağının belirlenmesi gibi konuları kendi bünyelerinde hazırlayarak, üretime öyle başlanması ve bunun yanında verilecek ÇED raporları da oluşabilecek sıkıntıların önüne geçilebilmesini sağlayacaktır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Akdeniz Bölgesi'nde nehirler üstüne kurulan ve kurulması planlanan "Hidroelektrik Santralleri (HES)"nin çevreye verdiği zararların ve bu HES'lere verilen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporlarının ne kadar sağlıklı olduğunun araştırılması ve Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması yerinde olacaktır.

